

مروری بر دستاوردهای تحقیقاتی دوازده سال زرشک بیدانه (*Berberis vulgaris* var. *asperma*)

احمد بالندری

عضو هیئت علمی پژوهشکده تحقیقات توسعه فناوری خراسان

زرشک، یکی از درختچه های ارزشمند ایران است که در بیشتر کشورها به عنوان یک گیاه دارویی و زینتی شناخته شده اما نوع بیدانه و منحصر به فرد آن با بیش از ۶۰۰۰ هکتار سطح زیر کشت، محصول غالب باغی در خراسان جنوبی محسوب می شود. وجود درختچه مقاوم و سازگاری مثل زرشک بیدانه در شرایط اقلیمی خاص این منطقه به دلیل کمبود بارندگی، بالا بودن دما و خشکی هوا بویژه در تابستان و همچنین EC و PH بالای آب و خاک بسیاری از نواحی آن، بسیار باارزش بوده و سهم بزرگی را در اشتغال و جایگاه خاصی را در اقتصاد کشاورزی این منطقه به خود اختصاص داده است.

زرشک بیدانه محصول اختصاصی کشورمان ایران است و به دلیل عدم کشت و کار زرشک بیدانه در سطح دنیا، تحقیقات کافی در مورد این محصول ارزشمند و فرآورده های غذایی و دارویی متنوع آن صورت نگرفته است. در این مقاله در قالب ۳۰ اسلاید و نمودار، ضمن مروری بر نتایج حاصل از پژوهشهای انجام شده طی ۱۲ سال اخیر، به طرحهای جاری و نیازهای تحقیقاتی آینده زرشک در ایران، با

چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴ / ۱۶۳

هدف جلب مشارکت پژوهشگران و دانشجویان گرامی کشورمان اشاره می گردد. مختصری از پژوهشهای انجام شده به شرح زیر می باشد:

الف) تاثیر اتفون بر سهولت برداشت زرشک بیدانه
ب) ریشه زایی قلمه های ساقه زرشک بیدانه:
پ) هرس و تربیت زرشک بیدانه
ت) شناسایی گونه ها و ایجاد باغ کلکسیون انواع زرشک